

AMBULATIO HOLMIENSIS

Anders Ohlsson och Jörgen Secher 1990

I Vid Klara kyrka

1 Mitt emot Klara kyrkas ingång ligger en byggnad som inrymmer en studiegård och S:ta Clara bibliotek.

Vad är det för byggnad? (Se liten grå skylt på södra flygelns gavel!)

---

2 Läs den latinska inskriften på samma gavel! Vad hände med byggnaden år 1841?

---

3 Läs den latinska inskriften på norra flygelns gavel! Vem var Mäster Samuel?

---

4 Hur lever hans namn kvar än idag? _____

5 På det s.k. benhuset öster om södra kyrkogårdsporten finns över koppardörren en latinsk inskrift om en utländsk diplomat. I vems tjänst stod han? (--- cuius erat minister)

Inskriftens sista ord: _____

II Gustav Adolfs torg

6 Arvfurstens palats avgränsar torget i väster och inrymmer sedan länge Utrikesdepartementet. Inskriften på dess takbalustrad lyder: _____

7 Mitt på torget rider Gustav Adolf fram med en majestätisk gest. Förebilden för ryttarstatyer av denna typ har varit bronsstatyn föreställande Marcus Aurelius på Capitoliums torg i Rom. Vid Slussen i Stockholm rider på samma sätt _____ och framför Nordiska museet på Djurgården _____.

8 Invid postamentet till Gustav Adolfsstatyn dikterar Axel Oxenstierna någonting för en av muserna.

Vilken av de nio? _____ (Välj bland Kalliope, Klio, Erato, Euterpe, Taleia, Terpsikore, Melpomene, Polyhymnia och Urania!)

9 Lejonen på Norrbros norra brofäste är kopior av original i Villa Medici i Rom. Vem göt dessa kopior?

Skriv av inskriften och översätt den: _____

III Mynttorget

10 Här står f.d. Kanslihuset med en grekisk tempelgavel. Vilken av de tre tempelstilarna exemplifierar den? _____

IV Riddarhustorget

11 Vad heter Riddarhuset på latin? _____

12 Vad heter Riddarståndet på latin? _____

13 Vad betyder **Arte et Marte**? _____

14 Fyll i det som saknas och översätt sedan:

CONSILIO ATQUE _____ . Sv: _____

CLARIS _____ EXEMPLIS. Sv: _____

ANIMIS ET _____ . Sv: _____

DIVINO SINE NUMINE FAUSTUM EST _____ . Sv: _____

CIVIUM _____ PRAECIPUUM REGNI FIMAMENTUM. Sv: _____

DULCE ET _____ EST PRO PATRIA _____ . Sv: _____

15 Gustav Vasa-statyn framför Riddarhuset är skapad av L'Archevêque. Skriv av inskriften och besvara följande frågor: Lat: _____

16 Vem lät resa statyn? _____ 17 När skedde detta? _____

18 Vad betyder: PATRIAE, LIBERTATIS, RELIGIONIS VINDICI? _____

V Riddarholmskyrkan

19 På utsidan av det gustavianska gravkoret på kyrkans sydsida finns en inskrift om Gustav Adolf. Fyll i det som saknas och översätt sedan!

(skymd) IN ANGUSTIIS INTRAVIT. Sv: _____

(skymd) PIETATEM AMAVIT. Sv: _____

H _____ P _____ . Sv: _____

R _____ D _____ . Sv: _____

S _____ E _____ . Sv: _____

O _____ L _____ . Sv: _____

M _____ T _____ . Sv: _____

20 Skriv av och tolka en latinsk inskrift inne i kyrkan! (Öppen endast 15 maj – 14 sept.)

VI Kåkbrinken

21 På Kåkbrinken 2 finns en järndörr med originella handtag. Översätt den latinska hexametern som författats av Vergilius! QUO NOS FATA TRAHUNT RETRAHUNTQUE SEQUAMUR.

Sv: _____

VII Stortorget

22 När restes brunnen på torgets mitt? _____

VIII Storkyrkan

23 Inne i kyrkan, mitt emot predikstolen, finns ett epitafium (=minnesskrift) över Olaus Petri. Finn de latinska motsvarigheterna till ”kyrkans pastor”, ”evangeliets tjänare” och ”vörnadsvärd man”!

_____

IX Slottsbacken

24 Skriv av och översätt slutorden av den latinska inskriften ovanför Kungliga slottets södra portal:

_____

Sv: _____

25 Obeliskens västra sida, den mot Storkyrkan har en latinsk inskrift. Skriv av den och besvara följande frågor!

När och till vems ära beslöt Gustav III att resa obeliskan? _____

_____

När restes monumentet? _____

Läs avslutningsvis texten på obeliskens östra sida!

26 Skriv inte av, men beundra den latinska inskriften på Storkyrkans östra gavel! Vem började bygga

hanc aedem sacram? _____

När? _____

27 Skriv däremot av och besinna Olaus Petris ord som står på sockeln till hans staty!

_____

_____

_____

Gloslista till Ambulatio Holmiensis

1	
Aedes, -is	Byggnad
Instauro 1	Påbörja
Dimidius, -i	halv
Augeo, auxi, auctum 2	Utöka
Medior dep. 1	Förmedla, bistå
S.R.M.	Suae Regalis Majestatis
Pius	From, trogen
Liberalitas, -atis	Frikostighet
Curo 1	Ombesörja
Ecclesia, -ae	Församling
5	
Requiesco 3	Vila
Minister	Tjänare
9	
Fundo, fudi 3	Gjuta
14	
Consilium	Råd(ighet)
Sapientia	Vishet
Maiores, -um	Förfäder
Animus	Mod
Arma, -orum n.	Vapen
Decorus	Skön, ädel
Morior, dep 3	Dö
Prudentia	Förutseende
Labor, -is	Möda, ansträngning
Honor, -is	Hederspost, -ämbete
Praecipuus	Främst
Firmamentum	Stöd, grundval

Divinum numen	Gudomlig vilja, makt
Faustus	Lyckosam
15	
Vindex, -icis	Försvarare
Bina	Två, ett par
19	
Angustiae, - arum	Svårigheter
Pietas, -atis	Fromhet, plikttrohet
Dilato 1	Utvidga
Exalto 1	Upphöja
Opprimo, - pressi, -pressum 3	Förtrycka
21	
Quo	Dit
Fatum	Ödet
Traho, traxi, tractum 3	Dra
Sequor dep 3	Följa
24	
Sto 1	Stå, bestå
25	
Fides, -ei	Tro(fasthet)
Flagro 1	Brinna
Probo 1	(be)visa
Posteri, -orum	Eftervärlden
Trado, -didi 3	Överlämna
Restituo, -ui, - utum 3	Återupprätta